

Prædiken til 1. søndag efter trinitatis

Luk. 12,13-21

Anden tekstrække

*Dette hellige evangelium skriver evangelisten
Lukas:*

En i skaren sagde til Jesus: »Mester, sig til min bror, at han skal skifte arven med mig.« Men han svarede: »Menneske, hvem har sat mig til at dømme eller skifte mellem jer?« Og han sagde til dem: »Se jer for og vær på vagt over for al griskhed, for et menneskes liv afhænger ikke af, hvad det ejer, selv om det har overflod.« Og han fortalte dem en lignelse: »Der var en rig mand, hvis mark havde givet godt. Han tænkte ved sig selv: Hvad skal jeg gøre? For jeg har ikke plads til min høst. Så sagde han: Sådan vil jeg gøre: Jeg river mine lader ned og bygger nogle, som er større, og dér vil jeg samle alt mit korn og alt mit gods. Og jeg vil sige til mig selv: Så, min ven, du har meget gods liggende, nok til mange år. Slå dig til ro, spis, drik og vær glad! Men Gud sagde til ham: Din tåbe, i nat kræves dit liv af dig. Hvem skal så have alt det, du har samlet? Sådan går det den, der samler sig skatte, men ikke er rig hos Gud.«

Lukasevangeliet 12,13-21

Vi lever af det, vi får givet

Så er vi ellers godt og grundigt varmet op til en ordentlig omgang rigmands-*bashing*. Det er vel det, der er på spil i dag, er det ikke? At de, som er rige, er nogle fjolser; nogle griske niddinger, der samler til hobe for egen skyld, så de rigtig kan nyde deres rigdom, mens andre må slide og slæbe for at få det hele til at hænge sammen.

Der kommer en person hen til Jesus, som er involveret i en arvestrid. Vedkommende beder Jesus om hjælp til at få skiftet arven, men Jesus nægter og fortæller i stedet lignelsen om den rige bonde. Der sidder han rigtigt og taler med sig selv, bonden. Jeg tænker, at han smiler over hele femøren, for hans mark har givet så godt, at der ikke er plads til høsten i hans lader. Hvad gør han så med overfloden? Jo, der er kun ét at gøre; han river da laderne ned og bygger nogle, der er spritnye og større. Der bliver sikkert ikke engang brugt genbrugsbrædder fra de gamle lader. Og i de nye lader kan han så samle al sin rigdom, al sin overflod, så der er nok til mange år.

Men midt i al bondens selvtilfredshed og selvtilstrækkelighed lyder Guds stemme: *Din tåbe, i nat kræves dit liv af dig*. Og med et snuptag er det hele slut, og overfloden spildt – for bonden, i hvert fald.

Så kan vi ellers sidde og klaske os på låret og være godt og grundigt skadefro: *Så kan han lære det!* Men hvad kan han i så fald lære?

Hvad er egentlig den rige bondes last? At han er rig?

Dagens tekster siger sådan set ikke, at rigdom er roden til alt ondt. Penge i sig selv er ikke problemet.

Udgivet af

Grundtvigsk Forum
Nr. 875, 127. årgang
Juni 2026
ISSN 0901-2214

Redaktion

Benedicte Rostgaard Spies
Mail: benedictespies@gmail.com
Tlf.: 6126 1494

Søndagslæsning
Tilstræbes at udkomme hver uge på
www.grundtvigskforum.dk/søndagslæsning
– her kan du også
tilmelde dig det
elektroniske nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Vartov — Farvergade 27
1463 København K
hej@grundtvigskforum.dk

Nej, det er måske snarere, at *kærlighed til penge* er slangen i paradiset. *Den, der elsker penge, bliver ikke mæt af penge. Den, der elsker rigdom, får intet udbytte af den*, siger ordene fra Prædikerens Bog. Det er, når hele dit væsen forlader sig på penge og velstand, at den er gal i byen.

Hvad er egentlig den rige bondes last? Det er værd at lægge mærke til, at han i teksten hele elleve gange siger *jeg, min* eller *mit*. Gud nævnes nul gange. Andre mennesker nævnes nul gange. Han siger godt nok *min ven* – men til sig selv.

Jeg tror, det handler om noget andet end grådighed. Jeg tror, det er vores drøm om at sikre os mod selve livets skrøbelighed, det handler om.

For tiden bliver der talt meget om det lukkede Hornumstræde og om den strandede olie dernede. Om benzin- og dieselpriser, der er stukket af, og om en nært forestående energikrise. Ikke så underligt taler man samtidig om, at den gennemsnitlige dansker aldrig har haft så mange penge stående på opsparringen.

Hvorfor? Jo, for vi vil gerne kunne sikre os selv.

Et er, at vi gennem livet sparer sammen til vores pension. Til den tid, hvor vi ikke længere har evnerne til at arbejde, men hvor vi – ligesom bonden – forhåbentlig kan slå os til ro, spise, drikke og være glade.

Andet er, når vi samtidig hører alle de kloge hoveder råbe vagt i gevær, krise og beredskab. Så samler vi da gerne sammen og sparer op, så vi ikke bliver alt for hårdt ramt af priser på mad, strøm og andre nødvendigheder. Det er vel kun naturligt og passende. Vi kan vel ikke forvente at leve alene af Guds nåde.

Men det er ikke alt, vi kan spare os til eller sikre os mod. Nok sikrer ham bonden sig mod fremtiden ved at ophobe rigdom i nutiden. Men så bliver døden den afgørende forstyrrelse: *I nat kræves dit liv af dig*. Og med ét bryder det hele sammen for ham. For det, han troede, var hans eget, viser sig ikke at kunne beholdes.

Der er nok så mange ting, vi kan eje. Et hus. En bil. Penge i stakkevis. Et designermøbel, vi har købt, for at skille os ud. Og vi kan sagtens bygge lader, der kan rumme alverdens ting. Men vi kan ikke bygge lader, der rummer selve livet. Bonden vil så gerne gøre sig uafhængig og lukke sig om sit eget liv. Men netop dér mister han det.

Livet er ikke noget, der kan ejes. Vi kan godt gøre alt det, vi ejer, til centrum i vores liv. Men ligesom nogle danske mønter har et hul i sig, kan det, vi ejer, vise sig at være den rene tomhed. *Menneskets liv afhænger ikke af, hvad det ejer*, siger Jesus til den, der vil have hjælp i arvestriden. Den riges liv er ikke nødvendigvis bedre eller rigere, end for den, der ordner elektriciteten i hendes hjem.

Ligesom den rige bonde vil vi gerne kunne sikre os selv. Og det, tænker jeg, er helt ok. Men livet kan vi aldrig eje. Livet er kun noget, vi får givet. Noget, der modtages. Når alt kommer til alt, er det måske netop det, den rige bonde overser. At livet aldrig har været hans. Men at livet altid først er en gave. Ingen af os har skabt vores eget åndedragt. Ingen af os har givet os selv de mennesker, vi elsker. Ingen af os har frembragt den dag, vi vågnede op til her til morgen. Det vigtigste i vores liv kommer til os udefra. Som den rigdom, der rækkes os gennem andre mennesker og gennem det liv, vi deler med hinanden.

Jeg tror, det er det, Jesus vil fortælle os i dag. Ikke at rigdom er synd. Men at det er synd for den, der udelukkende lukker sit liv omkring sin rigdom. Og måske er det lige præcis dét, det vil sige at være rig hos Gud. At vide sig båret af det, man ikke selv har skabt, men som man får givet. Derfor kan vi også gå ud herfra i dag og vende os mod hinanden med åbne hænder i stedet for knyttede næver, der knuger sig til vores ejendom. For vi lever ikke af det, vi ejer. Vi lever af det, vi får givet.

Ære være Faderen og Sønnen og Helligånden, som det var i begyndelsen, således også nu og altid og i al evighed. Amen.

Rasmus Due Olesen, sognepræst i Høj Stene Pastorat.

Prædiken til 1. s. e. trin. den 7. juni 2026.